

ТВОРЧИЙ ЗВІТ
АБОНЕМЕНТУ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ КУЛЬТУРНО-МАСОВИХ ЗАХОДІВ
У 2017 РОЦІ

ВСТУП

Наукова бібліотека Запорізького національного технічного університету виконує функції провідного структурного підрозділу вишу в напрямку задоволення інформаційних потреб студентів та професорсько-викладацького складу, удосконалення навчального процесу, забезпечення наукових досліджень, підвищення культурного рівня студентів, викладачів, бібліотечних працівників та інших співробітників закладу.

Абонемент художньої літератури як відділ наукової бібліотеки займає важливе місце у справі виховання та просвіти молоді, сприяє розвитку соціокультурної складової.

Зміст виховної роботи включав у себе:

- розвиток культури мислення та інтелектуальних здібностей студентів;
- формування у студентів гуманістичного світогляду, гуманного ставлення до людини, суспільства, природи;
- зміцнення історичної пам'яті молодого покоління, плекання усвідомлення любові до України;
- виховання гармонії у співжитті з навколишнім середовищем;
- розвиток політичної культури студентської молоді;
- формування працелюбності та творчого потенціалу молодої людини;
- прищеплення студентам навичок здорового способу життя;
- формування естетичних почуттів, смаків, поглядів.

Культурно-виховна, просвітницька робота бібліотеки виконувала низку важливих соціально-культурних функцій:

- просвітницьку (пропаганда духовної спадщини, історії України, загальноосвітніх, наукових та інших знань);
- культурно-виховну (залучення до літератури, мистецтва, культурне забезпечення);
- розвиток творчих дарувнь (створення сприятливих умов для розкриття і розвитку творчих здібностей і талантів);
- інформаційно-комунікативну (духовне зближення близьких за уподобаннями людей);
- соціоінтеграційну (різнопланова допомога у процесі влиття користувача у соціум);
- регулятивну (вплив на світогляд, переконання, норми моралі і соціальну поведінку особистості);
- організацію змістовного дозвілля (літературно-музичні композиції, презентації, творчі зустрічі і т.п.).

Колектив абонементу художньої літератури перебував у постійному творчому пошуку, видозмінював існуючі, стандартні форми і методи роботи з користувачем та впроваджував нові з метою зацікавлення сучасного користувача.

Серед інноваційних форм роботи використовувалися такі як:

- книжкові інсталяції;
- віртуальне інформування;
- інтерактивна лекція;
- психологічний тренінг;
- створення фотозони.

Як відділ соціального і освітнього інституту, абонемент художньої літератури здійснював ознайомлення з актуальними документами з метою задоволення інформаційних потреб користувачів. Аспект культурно-просвітницької роботи забезпечували такі форми роботи, як:

- експрес-виставки нових надходжень;
- інформаційні перегляди нових надходжень тощо.

Основні види роботи абонементу художньої літератури. Застосовуючи різноманітні форми бібліотечної роботи (усні, наочні) та враховуючи план роботи на 2017 рік, співробітники абонементу художньої літератури у звітному році провели низку культурно-просвітницьких та виховних заходів. З них:

- 12 культурно-масових заходів,
- 26 тематичних книжкових виставок,
- 14 інформаційних книжкових виставок,
- 11 бібліографічних оглядів,
- 21 відкритий тематичний перегляд.

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ТА ВИХОВНА РОБОТА АБОНЕМЕНТУ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ НБ ЗНТУ У 2017 РОЦІ

Культурно-просвітницька діяльність посідає одне з пріоритетних напрямків у роботі бібліотеки. Як складова виховної системи університету, вона сприяє вихованню моральних якостей особистості, позитивному ставленню до загальнолюдських цінностей; розвиває почуття гуманізму, орієнтації на українську культуру, мову, національно-патріотичні традиції; привертає молодь до читання якісної літератури і формує нові інформаційні потреби.

У сучасному ритмі життя змінюється сам споживач інформації, утверджується новий тип грамотності, новий тип освіченої людини. Динамізм перетворень, необхідність швидкої адаптації до зовнішнього середовища формують нову стратегію діяльності сектору культурно-просвітницької діяльності. На тлі цих перетворень змінюється суспільна роль бібліотеки: розширюються завдання і функції, здійснюється пошук та освоєння нових напрямів, впроваджуються нові форми і методи роботи. Інноваційний клімат – невід’ємна умова розвитку бібліотеки у різних аспектах.

1. Співпраця сектору культурно-просвітницької роботи з різними підрозділами ВНЗ

Форми співробітництва бібліотеки з різними підрозділами ВНЗ продовжують удосконалюватися. У звітному році значно розширилися зв’язки з різними структурними підрозділами університету. Тож співпраця з студентським сектором профспілки, сектором по роботі з обдарованою молоддю, центром культури та дозвілля студентів, центром інформаційних технологій, кафедрами і науковцями університету була злагодженою, що позитивно відбилося на якості проведених заходів.

Завдяки спільним прагненням створити цілісну систему змісту, форм та методів виховання і сформуванню базову культуру молоді, у 2017 році у злагодженої співпраці з науково-педагогічним складом було проведено низку цікавих заходів. Серед них – і **щовересневі екскурсії-подорожі** бібліотекою для першокурсників.

Під час екскурсій студенти познайомилися з книжковими фондами та інформаційними можливостями абонементу художньої літератури та зали мистецтвознавчої літератури. Для студентів-першокурсників також було проведено різноманітні за тематикою **бібліографічні огляди художньої літератури та літератури з мистецтва**, були надані групові та індивідуальні консультації, зроблено тематичні підбірки літератури; функціонували книжково-інформаційні виставки та перегляди. Проведення таких заходів є

важливим та корисним під час навчання. Вжиті заходи сприяли заохоченню студентів до читання та пошуку інформації, якісному забезпеченню їхніх інформаційних потреб, підвищенню знань, культурного рівня та творчого потенціалу.

Співпраця сектору культурно-просвітницької діяльності з деканами, завідувачами кафедр, викладачами та кураторами груп сприяє ефективному проведенню культурно-масових заходів із залученням до них студентів, викладачів, інших співробітників вишу.

Найбільш плідною була співпраця з кафедрами українознавства та загальної мовної підготовки, журналістики, психології, дизайну, міжнародного туризму, філософії тощо.

Так, вдалим був захід «**Японські тайко – запорозькі тулумбаси: взаємозв'язок культур крізь століття**», яку організували працівники зали мистецтвознавчої літератури сумісно з **Кафедрою філософії**, запросивши до участі **директора Музею історії музичних інструментів «Барабанза» Дениса Васильєва**.

Захід було організовано бібліотекою в рамках святкування Року Японії в Україні. Тому працівники бібліотеки постаралися якомога краще ознайомити студентів з культурою країни Далекого Сходу та провести паралелі з культурою українців.

Було розглянуто і філософський аспект взаємозв'язку цих двох культур, приділено увагу зміні суб'єкта культури в процесі розвитку цивілізації, діалектиці взаємозв'язку національного і загальнолюдського в культурі. **Кандидат філософських наук, доцент Арсентьєва Г. О.** розповіла студентам про розвиток філософських поглядів на культуру в різні епохи, окремо зупинившись на взаємодії соціального і культурного прогресу, проблемах культури в контексті глобальних проблем сучасності. Далі – **захоплююча інтерактивна лекція – від Дениса Васильєва**.

Підвищенню культурного та духовного рівня сучасної молоді сприяли виховні години, які проводили куратори груп у співпраці з працівниками бібліотеки у залі мистецтвознавчої літератури.

Інформаційний супровід наукових заходів – обов'язкова складова роботи абонементу художньої літератури. Працівники абонементу художньої літератури приймають активну участь у наукових конференціях університету. Так, традиційною вже стала участь у **Міжвишівській науковій конференції, присвяченій Дню української писемності та мови,**

яку проводить Кафедра українознавства та загальної мовної підготовки. Цього року до трьохденної XIV Міжвишівської наукової конференції «Наука, техніка, культура, мистецтво: досягнення в Україні, пошуки і перспективи» було підготовлено **розгорнутий тематичний перегляд «Загальні та галузеві термінологічні словники» та виставка-інсталяція «Традиційне вбрання українців та ляльки-обереги»,** на яких загалом було представлено 60 книжок та 30 експонатів ляльок-оберегів й етнографічних іграшок, виготовлених Заслуженим Майстром Народної Творчості України Галиною Павлів та запорізькими майстрами творчого об'єднання «Самоцвіти Запоріжжя» Світланою Балуєвою і Марією Пономарьовою.

Учасниками конференції стали студенти, аспіранти та магістри Запорізького національного технічного університету, Запорізького національного університету, Запорізького національного медичного університету, Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії, а також із вищих навчальних закладів Харкова, Києва, Дніпропетровська, і навіть із польського університету ім. Адама Міцкевича, які мали можливість переглянути найкращі видання галузевих та термінологічних словників з фондів бібліотеки, ознайомитися з історією створення традиційного вбрання українців, переглянувши відповідну літературу, і доторкнутися до ляльок-

оберегів та етнографічних іграшок, які якнайкраще передають особливості традиційного українського вбрання.

Для всіх учасників конференції було також проведено **екскурсію до зали мистецтвознавчої літератури**, де гості мали можливість переглянути експозицію творчих робіт студентів, співробітників ЗНТУ та багатьох запорізьких майстрів декоративно-прикладного мистецтва, що **проходила під назвою «Україна – Японія: діалог культур»**.

У тісній співпраці з Кафедрою психології в залі мистецтвознавчої літератури 12 – 14 червня 2017 року відбувся **трьохденний тренінг «Як навчати дорослих: шлях до успіху»**,

який пройшов у рамках проекту «Освітня програма підготовки професіоналів у галузі освіти дорослих включно з питаннями громадянської освіти» у тісній співпраці ЗНТУ з Інститутом педагогічної освіти дорослих НАПН України, ГО «Українська асоціація міст, що навчаються», ГС «Українська асоціація освіти дорослих», Представництва DVV INTERNAZIONALE в Україні та Ініціативного центру сприяння активності та розвитку громадянського почину «Єднання».

Тренерами були **Аніщенко О.В.** (доктор педагогічних наук, завідувач відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, дослідник у галузі формальної і неформальної освіти дорослих) та **Волярська О.С.** (доктор педагогічних наук, головний науковий співробітник відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, керівник центру підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників при Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН).

Учасники заходу отримали практикоорієнтовані поради, рекомендації, описи конкретних кроків, методів і прийомів роботи, що уможлиблює ефективність, привабливість навчально-виховної взаємодії у формальній та неформальній освіті дорослих.

2. Виставкова робота абонементу художньої літератури.

Провідне місце у структурі бібліотечно-інформаційної діяльності займає виставкова робота. Прагнучі до максимального розкриття змісту своїх ресурсів для користувачів, працівники абонементу художньої літератури приділяють особливу роль створенню цікавих інформаційних та тематичних книжкових виставок, відкритих книжкових переглядів. Вони є дієвим засобом впливу на формування читацької уваги.

Знаходячись у постійному пошуку нових підходів до організації книжкової виставки, бібліотекарі Наталія Федько та Юлія Дяченко приділяють особливу увагу моделюванню бібліотечного простору, формуванню позитивного іміджу бібліотеки: намагаються привабливо оформити і розмістити виставковий матеріал, так, щоб читач сприймав її як свою, цікаву саме йому. Відсутність жорстких рамок в організації виставок та переглядів сприяє розвитку творчості, збагаченню бібліотечного досвіду. Книжковим виставкам та переглядам абонементу художньої літератури притаманні такі риси, як актуальність, динамізм, оперативність.

Привертають до себе увагу й назви тематичних виставок, переглядів, їх оформлення:

- Щоб привернути увагу до виставкового матеріалу, бібліотекарі обов'язково використовували різні **рекламні PR-елементи**. Такий PR-елемент як **ай-стопер** (яскравий візуальний елемент для привернення уваги, від англ. eyestopper – «той, що зупиняє очі») у звітному році набув широкого використання. **До багатьох виставок та переглядів створювалися цікаві інформаційні плакати, які органічно доповнювали виставки книжок, періодичних видань чи будь-яких інших документів.**

- Також використовувалися й **виставки-інсталяції**. Наприклад, виставка-інсталяція **«Традиційне вбрання українців та ляльки-обереги»**, яка прийшлася до душі багатьом учасникам XIV Міжвишівської наукової конференції «Наука, техніка, культура, мистецтво: досягнення в Україні, пошуки і перспективи», бо поряд з книгами за темою були чудові експонати ляльок-оберегів та етнографічних іграшок.

Перегляд-інсталяція
«І честь, і воля, і козацька доля...»

Привернув до себе особливу увагу читачів і перегляд, створений до Дня українського козацтва «І честь, і воля, і козацька доля...».

Такі перегляди та виставки сприяють естетичному задоволенню читачів, викликають у читачів емоції, не залишають їх байдужими, запрошують до читання та полегшують пошук необхідних видань за певною тематикою.

До них, наприклад, належить і тематична **книжкова виставка-роздум «НЛО: Міфи чи реальність?»** Тут вже сама назва привертає до себе увагу.

- Інноваційним було й оформлення **новорічної тематичної полицки «Вже несеться зима в круговерті нестримного танцю»**, на якій було розташовано книги з новорічної та Різдвяної тематики. Книги, представлені на полиці, були ефектно оформлені святковими **«шорт-листами»**, в яких була викладена коротка реклама книги з елементами бібліографічного опису.

- **Виставки та перегляди одного жанру, літературного напрямку тощо.** До них відносяться такі як:

«Загадковий, інтригуючий, карколомний детектив». Детектив – найулюбленіший у світі жанр, що привертає увагу всіх, незалежно від віку та статі. Тож, така тема була доречною. А протистояння геніального сищика і підступного злодія, що є невід’ємною складовою кожного детективного роману, - цікаво і вдало було розкритим в оформленні виставки.

На розсуд вибагливих читачів були запропоновані твори таких визнаних майстрів жанру, як королева детективу А. Крісті, неперевершений творець мафіозних трилерів

Маріо Пьюзо, представники російської детективної школи О. Мариніна та Б. Акунін, Стіг Ларссон.

«Неперевершені письменники-фантасти ХХ століття» - ще одна тематична виставка з цієї групи. Жанр фантастики користується серед молоді великим попитом. Тому виставка була доцільною й мала великий успіх. У виставці вдало були підібрані найкращі твори письменників-фантастів ХХ століття.

«Шедеври українського живопису» - таку назву мав тематичний огляд з мистецтва, який було підготовлено для поціновувачів живопису.

Визвала зацікавлення у читачів і книжкова виставка «Представники постмодернізму у світовій та українській літературі».

- Багато читачів у своєму виборі орієнтується на авторів-переможців літературних премій та конкурсів. Тому доречними були такі тематичні виставки як:

«Смак коронового слова». Твори сучасної української літератури, відзначені «Коронацією слова».

СМАК КОРОНОВАНОГО СЛОВА
Твори сучасної української літератури,
відзначені "Коронацією слова"

Читачі мали можливість ознайомитися з творами сучасних письменників – лауреатів Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова - 2016» у номінації «Романи». Завданням конкурсу є пошук нових імен, стимулювання й підтримка сучасного літературного процесу, кіно й театру. Тож читачі отримали повну інформацію про умови конкурсу, що наближався, та інформацію про попередніх переможців.

До дня народження Т.Г.Шевченка увазі читачів було запропоновано ознайомитися з **Лауреатами Національної премії імені Тараса Шевченка.**

Читачі мали можливість ознайомитися з творами сучасних письменників – лауреатів Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова - 2016» у номінації «Романи». Завданням конкурсу є пошук нових імен, стимулювання й підтримка сучасного літературного процесу, кіно й театру. Тож читачі отримали повну інформацію про умови конкурсу, що наближався, та інформацію про попередніх переможців.

До дня народження Т.Г.Шевченка увазі читачів було запропоновано ознайомитися з **Лауреатами Національної премії імені Тараса Шевченка.**

3. Культурно-просвітницькі та виховні заходи абонементу художньої літератури, проведені у 2017 році, умовно поділені за тематикою

Орієнтуючись на знаменні та пам'ятні дати 2017 року, ювілеї видатних діячів культури, літератури та мистецтва, концепцію виховання дітей та молоді у національній системі освіти, Розпорядження Кабінету міністрів від 23 грудня 2009 р. №1579 р. «Про схвалення Концепції Державної цільової національної культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека – XXI», міжнародні десятиліття, проголошені ООН, Укази Президента України про оголошення 2017 року Роком Японії в Україні та 2017/2018 р – Роком німецької мови в Україні, було проведено різноманітні за тематикою культурно-просвітницькі та виховні заходи.

Проведено заходи до Міжнародного дня рідної мови, Міжнародного жіночого дня, Дня сміху, до Міжнародного літературного конкурсу романів, п'єс, кіносценаріїв, пісенної лірики та творів для дітей «Коронація слова», до святкування року Японії та Року німецької мови в Україні, Нового року та Різдва Христового, Дня українського козацтва, Всесвітнього дня поезії, до Великодня, Дня матері, Дня захисника України, Дня української писемності та мови, Дня Перемоги у Другій світовій війні, Дня музики тощо.

3.1. Заходи до Року Японії в Україні

У 2017-му році виповнилося 25 років з часу встановлення дипломатичних відносин між Японією та Україною. З метою активізації двостороннього співробітництва, зміцнення зв'язків між Україною та Японією, **2017 р. оголошено Роком Японії в Україні.**

В рамках святкування цієї визначної події сектором культурно-просвітницької діяльності було проведено ряд заходів.

Так, в залі абонементу художньої літератури користувачі мали гарну можливість познайомитися з літературною творчістю японців. Переглянувши оформлену зі смаком книжкову виставку «В країні сакури. Світ японської літератури», відвідувачі мали можливість ближче познайомитися з творчістю японських письменників, обравши для читання твори сучасного і дуже модного серед молоді Харукі Муракамі чи талановитих письменників і поетів Акутаґави Рюноске, Ібусе Масудзі, Ясунарі Кавабати, Кобаясі Кютзо, чи інших японських письменників, твори яких були представлені на виставці. Ще більше зацікавив користувачів широкий і багатогранний книжково-ілюстративний перегляд «Японія – далеко і близька», який було організовано в залі мистецтвознавчої літератури. Увазі користувачів була запропонована література з японського мистецтва, в яких представлена велика кількість культурних надбань Японії. Тут можна було переглянути прекрасні зразки з японського мистецтва давнини, шедеври архітектури і скульптури, пам'ятки садового будівництва. Вибагливі користувачі шукали для себе інформацію, що їх цікавить, активно користувались представленою літературою, багато дискутували з різних питань. Особливий інтерес виявили студенти до такого виду мистецтва, як японські нінґьо, японські аніме, японські бойові мистецтва. Особливим попитом користувалася й література з таких видів мистецтва, як аранжування квітів, паперове оригамі, мистецтво створення бансай з бісеру та багато інших. Також відвідувачів зацікавила багата спадщина японської культури релігійної та філософської думки.

Не залишилися осторонь і викладачі вишу, які приходили з групами студентів для ознайомлення з культурою цієї загадкової країни, під час занять рекомендували відвідати залу мистецтвознавчої літератури, де проходив перегляд.

Тож, головна мета цього перегляду – ознайомити відвідувачів з культурним надбанням Японії та виявити спільні риси з українською культурою, дізнатися з відповідної літератури про взаємозв'язки цих двох країн, які вже впродовж 25-ти років підтримують дружні стосунки.

Велика і копітка робота була покладена у створення ще одного *перегляду* – **«Україна – Японія: діалог культур»**, який також було організовано в залі мистецтвознавчої літератури. Перегляд, що містив 207 творчих робіт студентів, викладачів та інших співробітників ЗНТУ; студентів ЗНУ; вихованців запорізької дитячої школи мистецтв №1; викладачів трудового навчання запорізьких шкіл; відомих запорізьких майстрів, зацікавив величезну кількість відвідувачів, подарувавши незабутні враження, наснагу, безліч позитивних, яскравих емоцій і творчого натхнення, естетичну насолоду.

Організатори постаралися в рамках одного перегляду вистроїти творчий філософський діалог між культурами цих двох країн. Тут можна було побачити японські сакури, зроблені із бісеру, шкіри, в техніці «печворк» (клаптикове шиття), що перекликалися з українською калиною, соняшником,

пролісками та маками; біля картини з парою закоханих журавлів, що танцювали під квітучою сакурою красувалися дві закохані лелеки, що в'ють гніздо на сухому дереві з зеленою гілочкою, що тільки-но розпочала своє життя; тут і японські пейзажі, що перекликаються з пейзажами українськими, тут і японські ляльки нінгьо та кокеші, що перекликаються з етнографічними іграшками Заслуженого Майстра Народної Творчості України Галини Павлів, ляльками-мотанками майстрині Світлани Балуєвої та ляльками-оберегами Марії Пономарьової, авторськими ляльками Оксани Пащенко - козаком із жінкою...

Творчі роботи, зроблені в різних японських техніках, вражали своєю різноманітністю і високою майстерністю виконання. Тут були і авторські ляльки, зв'язані в японській техніці «амігурумі», і різноманітні кошики, зроблені в техніці «модульне орігамі».

Дуже гарно представила українську тематику Т. Касторна, надавши для виставки неймовірної краси панно з не дуже звичного вже в наш час матеріалу – соломки. Різноманітні дерева з бісеру: декілька дерев бансай, яблунька з апетитними червоними яблучками; панно з солоного тіста з японсько-українською тематикою. Пригадали і про японські чайні церемонії. Привернула до себе 3-D картина майстра М. Шашмуріна «Чайку», зроблена з пап'є-маше. Тож тематичний перегляд творчих робіт відрізнявся розмаїттям технік та стилів, глибоким філософським смислом, тож видався яскравим, насиченим і цікавим.

Велику аудиторію студентів і викладачів зібрала творча зустріч з **директором Музею історії музичних інструментів «Барабанза» Денисом Василь'євим**, який провів змістовну, цікаву **інтерактивну лекцію з музичної культури України та Японії, приділивши особливу увагу саме взаємозв'язку між японськими тайко та запорозькими тулумбасами.**

Серед присутніх були студенти груп СН-315, СН-325, КНТ-517, викладачі та усі бажаючі. Тут були й студенти-журналісти, які з радістю відвідують бібліотечні заходи, отримують естетичне задоволення, відкривають для себе безліч цікавої та корисної інформації, розширюють коло знайомств з творчими особистостями нашого міста (і не тільки), одночасно вдосконалюючи свої професійні навички та майстерність.

Усі охочі мали унікальну можливість побарабанити на запорозьких тулумбасах. Отримавши чималу порцію цікавої інформації й великий заряд енергії, відвідувачі виразили щиру подяку працівникам бібліотеки та Денису Васильєву та зікавий захід та побажали побільше таких цікавих зустрічей. Широко обговорювалася ця подія і у соціальних мережах.

Фейерверк позитивних емоцій викликав і **майстер-клас з японського мистецтва «канзаші»**. Відвідувачам було запропоновано навчитися **виготовляти зі стрічок заколку «Метелик»**.

Багато цікавої інформації з історії виникнення цієї непростої техніки – від організатора Наталії Федько й безліч секретів та корисних порад – від майстрині з міста Вільнянськ Тетяни Філь (її роботи – це справжні витвори мистецтва, майстерності і фантазії, які користуються великим попитом не лише в Україні, а й далеко з її межами), справили незабутнє враження на всіх учасників майстер-класу. Цікаво, що повчитися майстерності складання зі стрічок квіточок та метеликів прийшли користувачі різних вікових категорій: тут були і студенти, і співробітники вишу, і творчі діти співробітників. Від отриманих результатів усі були в захваті!

3.2. До Року вивчення німецької мови в Україні

До Року вивчення німецької мови в Україні абонемент художньої літератури підготував **постійнодіючу книжкову полицю «Читаємо німецькою мовою»**, де були представлені твори німецьких письменників, видані мовою оригіналу.

3.3. Культурно-просвітницькі заходи з вшанування пам'яті ювілярів

Серед тематичних виставок, присвячених ювілярам, особливої уваги заслуговує

тематична виставка-ювілей «Мої картини – це моє життя...», підготовлену працівником зали мистецтвознавчої літератури Наталією Федько **до 100-річчя від дня народження найславетнішої української художниці, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка та багатьох інших відзнак – Тетяни Яблонської**. Відвідувачі мали можливість познайомитися з творчістю художниці, яка працювала в жанрі станкового живопису, створювала тематичні картини, портрети, пейзажі, натюрморти. Увазі поціновувачів творчості Тетяни Нилівни були представлені твори, які надихають своїм світлом та життєствердністю та відрізняються філософською глибиною світосприйняття, багатим і вишуканим колоритом, композиційною довершеністю та оригінальністю просторових вирішень теми. Книги та періодичні видання з фондів абонементу художньої літератури, представлені на виставці, доповнювалися плакатами, створеними автором виставки, в яких містилася цікава інформація про мисткиню: її життєвий шлях та творчість, сповнену тонкої задушевності

та лаконічності стилю.

З виставки відвідувачі дізналися й про те, що у фондах Запорізького художнього музею зберігається 33 різножанрові роботи Тетяни Яблонської, які можна буде переглянути в березні, завітавши до музею на ювілейну виставку.

21 лютого 2017 року національний банк України ввів в обіг ювілейну монету номіналом в 2 гривні, яка належить до серії «Видатні особистості України» і присвячена 100-річчю від дня народження Тетяни Яблонської. Їй присвячено і марку з репродукцією легендарної картини «Льон». Тож, впродовж своєї дії виставка оновлювалася цікавою інформацією, привертаючи до себе увагу оперативністю та новизною.

Визначною подією у світі мистецтва став і **ювілей Пітера Пауля Рубенса**. У 2017-му році виповнилося **440 років від дня народження** головного художника фламандської школи живопису.

З цієї нагоди в залі мистецтвознавчої літератури було підготовлено **ювілейну книжково-ілюстративну виставку «Геніальний фламандець»**, на якій були представлені твори Рубенса - вершина барокового мистецтва. З альбомів, книжкових та періодичних видань відвідувачі мали можливість познайомитися з масштабними творами на міфологічні та релігійні сюжети, переглянути різні типи портретів (сімейні, інтимні, де зображено переважно жінок з дітьми), побачити ідеалізовані фігури, написані з античних зразків разом з реалістичними образами сучасників художника. Виставка мала успіх у багатьох відвідувачів зали мистецтвознавчої літератури. Вони відкрили для себе багато нового, цікавого. А дехто навіть не сподівався, що Рубенс був ще й талановитим дипломатом, володів декількома мовами, переписувався з видатними мислителями того часу, його поважали при княжих і королівських дворах Мантуї, Мадриду, Парижу, Лондону.

Серед ювілярів 2017 року були й такі **великі майстри слова**, як Ч. Діккенс, В.Гюго, Пауло Коельо, М. Цветаєва; письменники-фантасти Р.Желязни, С.Кінг, І.Єфремов; непервершені українські письменники, поети А.Малишко, М. Стельмах та філософ, мислитель Г. Сковорода та багато інших.

З цієї нагоди в залі художньої літератури увазі читачів були представлені такі **тематичні книжкові виставки**, як:

«Щасливець літературної долі» до 205-річчя від дня народження англійського прозаїка Ч. Діккенса;

«Витончений романтик» до 215-річчя від дня народження французького письменника В.Гюго;

«Фантастичні світи Роджера Желязни» - до 80-річчя від дня народження американського письменника-фантаста Роджера Желязни.

«Михайло Стельмах – художник народної долі» - до 155-річчя від дня народження українського письменника,

«Лицар доби Відродження» - 470 р. від дня народження іспанського новеліста, драматурга і поета Сервантеса.

«Іван Єфремов: ідеї космізму та діалектика долі» - 45 р. від дня смерті радянського фантаста, письменника, науковця,

«Моїм віршам, як дуже цінним винам, настане черга ще своя...» - до 125-річчя від дня народження російської поетеси М. Цветаєвої.

Гарний попит серед студентів-відвідувачів мала **книжкова виставка «Література жахів: творчість Стівена Кінга»**, створена до 70-річчя американського письменника, автора бестселерів у жанрах літератури жахів, фентезі, трилера. Вивчення потреб користувачів показало, що молоді подобаються загадкові, жахливі, моторошні твори.

Не менш популярною була **книжкова виставка «Пауло Коельо: алхімія успіху»**, що була підготовленою **до 70-річчя від дня народження бразильського письменника**.

Романи за психологічним та філософським напрямком припали до душі багатьом молодим людям. Насамперед, їх зацікавили такі твори, як «П'ята гора», «Одинадцять хвилин», «Заїр», «Валькірії», «Алхімік» та ін. Жвавий інтерес серед інтернет-спільноти викликав **буктрейлер**, підготовлений завідувачем сектору Федько Наталією: **за твором Пауло Коельо «Алхімік»**.

Вивчаючи потреби користувачів, бібліотекарі помітили, що жанри, яким віддає перевагу молодь, досить різноманітні. Серед улюблених зарубіжних письменників – ще Харукі Мураками, Ден Браун, Генріх Манн. Є й поціновувачі класики, що читають Шекспіра, Лесю Українку, Оскара Уальда та Тараса Шевченка. Серед улюблених авторів молоді – Любка Дереш, Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Марія Матіос, Ліна Костенко та багато інших українських письменників.

Та бібліотекарі нагадали молоді й про таких видатних українців, як Андрій Малишко, Григорій Сковорода.

«Мудрість і краса пісенного слова Андрія Малишка» - під такою назвою було підготовлено **книжкову виставку до 130-річчя від дня народження поета**. В експозиції представлені видання з основного фонду абонементу художньої літератури, що розкривають багатогранну творчість ювіляра: збірки поетичних творів, пісенна спадщина поета, статті та передмови. Особливу увагу було приділено кінематографічним роботам. Таким як: «Богдан Хмельницький», «Щедре літо», «Лілея» та ін., до яких він написав багато пісень. Згадувалося й про кінострічки «Квітуха Україна», «Ми з України», сценарії до яких були також написані А. Малишком.

До 295-річчя від дня народження українського філософа, мислителя, поета, музиканта, педагога Григорія Сковороди, було підготовлено книжкову виставку **«Григорій Сковорода на портреті і в житті»**.

Культурно-просвітницький напрям передбачав створення умов для ефективного інформаційного спілкування і ознайомлення користувачів з цінностями світової культури. Цьому допомогли **тематичні перегляди «Щедрик – мелодія, яку знає весь світ» - 140 р. від дня народження укр. композитора Миколи Леонтовича – автора музичної обробки «Щедрика» та «Балету П.І.Чайковського «Лускунчик» - 125!» - до 125-річчя від першої вистави балету**, які було організовано в залі мистецтвознавчої літератури.

3.4. Громадянське та патріотичне виховання, поширення краєзнавчих знань і виховання у читачів інтересу до традицій, історії, літератури рідного краю і України взагалі.

Завданням громадянського виховання є формування ідеалу українця як громадянина, патріота, який усвідомлює себе частиною нації, шанує закони і традиції України, наділеного почуттям національної гордості та відповідальності за долю своєї Вітчизни.

З цією метою були організовані та проведені наступні заходи:

Тематичні виставки:

«Мої картини – то моє життя: Тетяна Яблонська» до 100-річчя від дня народження української художниці, **«До рідного слова торкаюсь душею»** до Міжнародного дня рідної мови, **«Лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка»** до дня народження Великого Кобзаря, **«Мудрість і краса пісенного слова Андрія Малишка»** - до 105-річчя від дня народження українського поета та інші.

Бібліографічні огляди:

«Визначні архітектурно-історичні пам'ятки України», «Шедеври українського живопису», «Лине слава козацька з далеких віків», «Декоративне мистецтво України ХХ ст.»», «На шляху до нового відродження. Сучасна українська література кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст.»», «Від Київської Русі до наших днів: історія України в романах», «Декоративне мистецтво України ХХ ст.».

Тематичні перегляди:

«І честь, і воля, і козацька доля...» - перегляд-інсталяція до дня українського козацтва; **««Я козак Мамай – мене не займай!» Мамай – символ української нації – у образотворчому мистецтві»** - перегляд мистецтвознавчої літератури до Дня українського козацтва,

«Весна іде, наповнена чудес... Христос Воскрес!» - розгорнутий перегляд книг та творчих робіт студентів та співробітників ЗНТУ до Воскресіння Христового;

«Воїни. Історія українського війська» - тематичний перегляд плакатів, наданих бібліотеці Інститутом Національної пам'яті України - до Дня захисника України, який експонувався у фойє бібліотеки. Фотопроєкт про історію української армії від Київської Русі до сьогодні зацікавив багатьох відвідувачів бібліотеки. Вони дізналися про такі військові з'єднання, як: військо Давньої Русі, українці у війську Великого князівства литовського, козацьке військо, Українські січові стрільці, військо доби Української державності та ін. Про кожне з них подана детальна інформація та опис; *та інші.*

Масові заходи:

Патріотична година до Дня Перемоги «Забуттю не підлягає! Сторінки історії Запорізького краю в роки Другої світової війни» за участю завдувача відділом новітньої історії Запорізького обласного краєзнавчого музею Лінікова В.А.;

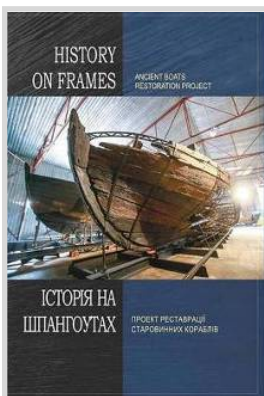
Творча зустріч з молодіу запорізькою поетесою Іриною Сажинською (Поетичний травень);

Інтерактивна лекція «Японські тайко – запорозькі тулумбаси: взаємозв'язок культур крізь століття» за участю директора музею історії музичних інструментів «Барабанза» Д.Васильєва.

Презентація книги завідувача відділом охорони пам'яток історії та архітектури національного заповідника «Хортиця» Д. Кобалії «Історія на шпангоутах».

29 листопада 2017 року студенти груп ГФ-216, РТ-117, РТ-317 та РТ-517 відвідали презентацію книги "Історія на шпангоутах", яку було проведено у сумісній співпраці з Кафедрою українознавства. Автор-укладач-видання — кандидат історичних наук, завідувач відділу охорони пам'яток історії та архітектури Національного заповідника "Хортиця" Дмитро Кобалія цікаво розповів про історію дослідження та реставрації двох кораблів, які волею долі були знайдені поблизу о. Хортиця під час підводних експедицій: дубель-шлюпка та байдак.

4. Культурно-масові заходи. Територія творчості «Радість натхнення – для всіх!»

Сьогоднішні студенти потребують творчого спілкування, яке б приносило задоволення та розширювало кругозір.

Наявність зали мистецтвознавчої літератури, що з'явилася у бібліотеці у 2016 році, розширила можливості працівників сектору культурно-просвітницької діяльності у проведенні якісних, оригінальних та цікавих культурно-масових заходів та відкрила багато нових можливостей для творчо обдарованих відвідувачів.

У 2017 році у бібліотеці відкрилася територія творчості «Радість натхнення – для всіх!». Тепер в залі мистецтвознавчої літератури завжди панує атмосфера творчості і добра.

Тут збираються користувачі, які мають творчі захоплення, щоб поспілкуватися, пограти на музичних інструментах (в залі є фортепіано та гітара), почитати вірші, презентувати свої роботи, освоїти нові види рукоділля на майстер-класах, знайти потрібну інформацію у літературі з мистецтва. Обдаровані відвідувачі бібліотеки тепер мають добру можливість познайомитися із зацікавленими однодумцями, обмінятися враженнями та продемонструвати свої здібності, вироби.

У нашій бібліотеці є чимало творчо обдарованих користувачів різного віку та здібностей, які потребують допомоги у пошуках творчого самовираження, прагнуть показати свої роботи, поспілкуватися за інтересами.

У 2017 році у бібліотеці було проведено такі майстер-класи:

- з виготовлення декоративних серветок з незвичного матеріалу (10.04);
- з паперового лозоплетіння «Великодній кошик» своїми руками (11.04);
- з виготовлення писанок (до Великодня) (12.04);
- з малювання кавою від Ксенії Доброчинської (19.04);
- з вишивки стрічками;
- з виготовлення закладки «Метелик» у техніці «канзаші» (до Року Японії в Україні).

Піднесений настрій, натхнення, прагнення до творчості, наснага особливо відчувається з приходом весни. Відчули цей настрій і відвідувачі бібліотеки, завітавши у квітні до зали мистецтвознавчої літератури на святковій майстер-класі.

Перший - **«Весняні мотиви» - майстер-клас з виготовлення декоративних серветок із незвичного матеріалу.** Постійна відвідувачка бібліотеки Ірина Подчасова, провідний фахівець Кафедри хімії та екології ЗНТУ, яка захоплюється в'язанням гачком та виготовляє неймовірної краси жіночі аксесуари, вишуканий одяг та елементи інтер'єрного декору, провела свій перший майстер-клас з плетіння яскравих серветок гачком. Матеріал, який обрала Ірина для роботи – це поліетиленові пакети. Тож, майстер-клас сприяв ще й екологічному вихованню.

«Ми щодня викидаємо поліетиленові пакети тоннами, прирікаючи нашу планету на тисячолітнє переварювання цього дешевого за нинішніми мірками матеріалу. Але ж його можна використовувати в «мирних» і дуже навіть естетичних цілях», - так розпочала майстер-клас Ірина, яка вболіває за екологічну ситуацію в країні та закликає всіх дбати про навколишнє середовище.

10.04 **13.30**

Бажаєте навчитися плести гачком?
Подарувати святковий настрій близьким та друзям?

Запрошуємо вас на майстер-клас з виготовлення декоративних серветок з незвичного матеріалу!

Попередній запис — в ауд. 516
(Зал мистецтвознавчої літератури Наукової бібліотеки ЗНТУ)
або за телефонами: 769-86-16, 769-84-66

Наукова бібліотека ЗНТУ

Заздалегідь підготувавшись до майстер-класу і взявши з собою для прикладу декілька яскравих різнокольорових серветок, оригінальну сумочку і килимок, створені зі звичайних пакетів, Ірина з радістю поділилася секретами своєї майстерності.

Здивовані оригінальною ідеєю, незвичністю та красою виробів, натхнені учасниці майстер-класу створили власні яскраві квітки-серветки – свої перші шедеври з поліетилену!

Вислухавши безліч корисних порад та застосувавши їх на практиці, всі отримали справжнє задоволення від майстер-класу та пішли додому з чудовим настроєм, творчим захопленням і наснагою до створення нових витворів мистецтва.

Добрим порадиником у цій творчій справі є також література – книги і журнали, де змістовно описано технологію в'язання гачком. Тому під час майстер-класу діяла тематична книжкова виставка, яка зацікавила відвідувачів та мала гарний попит.

Ще два весняні майстер-класи пройшли у бібліотеці – **це майстер-клас з паперового лозоплетіння «Великодній кошик своїми руками» та майстер-клас з писанкарства.**

Майстриня Юлія Кашуба (працівник Центру культури та дозвілля ЗНТУ) – неодноразова учасниця творчих виставок у бібліотеці університету. Її роботи – це справжні шедеври: витончені речі, що створені із звичайнісінького газетного паперу. Серед творчого доробку Юлії – кошики, глечики, вази, кашпо, скриньки, шкатулки, іграшки, які є дуже гарними та функціональними.

Напередодні Великодніх свят у бібліотеці відбулася зустріч з Юлією, яка провела корисний та цікавий майстер-клас з виготовлення Великоднього кошика своїми руками у непростій техніці паперового лозоплетіння.

Бажаючих прийняти участь у майстер-класі виявилось достатньо. І не дивно, бо дане рукоділля майже безвитратне. Для виготовлення кошика потрібні речі, які є в кожному будинку: старі газети, спиця або дерев'яна шпайка, клей і фарба. А готовий виріб виглядає не гірше покупних кошиків з дорогих матеріалів і легко вписується в багато інтер'єрних стилів (кантрі, прованс, бунгало, еко і т.д.). На прикладі своїх робіт майстриня довела, що плетені вироби з паперових трубочок – це стильний і бюджетний варіант декору будинку.

На початку майстер-класу Юлія запропонувала всім набратися терпіння, бо справа ця нешвидка, та поділилася секретами своєї майстерності. Враховуючи те, що підготовка до процесу займає набагато більше часу, ніж виготовлення виробу, рукодільниця заздалегідь підготувалася та принесла із собою вже накручені пофарбовані паперові трубочки, а впродовж заходу наочно продемонструвала усі етапи роботи.

Майстриня розповіла, що на один середній за розміром виріб може знадобитися приблизно 150 – 200 таких «паличок». (Процес накручування є найтяжчим та наймаруднішим.) Після цього їх слід пофарбувати «морилкою» (бо вона імітує колір дерева), або акриловим лаком. Рукодільниця розповіла, що «такий вид мистецтва дуже поширений у Чехії.

Паперова «лоза» зручніша у використанні, ніж природня. Вона дуже гнучка, естетична та пластична і з неї можна робити все, що завгодно.

На майстер-класі відвідувачі не тільки освоїли нову техніку, а й ще отримали задоволення від спілкування та порцію гарного настрою та натхнення.

26 квітня у залі мистецтвознавчої літератури відбувся **майстер-клас з рофарбовування писанок**. Майстриня Олена Миколаївна Павлик розкрила учасникам майстер-класу секрети писанкарства і розтлумачила значення намальованих орнаментів.

З досвіду роботи попередніх років ми також помітили, що підвищене зацікавлення у відвідувачів бібліотеки викликають заходи-зустрічі з талановитими особистостями, виставки і перегляди з демонстрацією різноманітних виробів.

Крім того, в теперішній непростий період, який переживає суспільство, люди прагнуть відволіктися від побутових проблем, економічних негараздів, знайти відпочинок і психологічне розвантаження.

Детальне анкетування підтвердило наявність творчих здібностей і прагнень користувачів бібліотеки, їх бажання брати участь у різних заходах мистецького спрямування – майстер-класах, творчих спілкуваннях тощо.

Враховуючи певні напрацювання в цьому напрямку, потенціал та побажання користувачів, ми намагаємося підтримати творчі починання різних категорій відвідувачів, які нерідко не мають належних можливостей, щоб розкрити свої творчі нахили, отримати поради досвідчених майстрів, вдосконалювати навички з певного виду творчості.

Тому вважаємо таку діяльність доцільною і важливою.

Так, сектором культурно-просвітницької роботи були організовані різноманітні перегляди творчих робіт та майстер-класи:

Квітнева експозиція картин запорізької художниці Ксенії Доброчинської «Яскраві спалахи натхнення», на якій було представлено 34 картини, справила незабутнє

враження на відвідувачів. У минулому випусниця Кафедри дизайну ЗНТУ, Ксенія Доброчинська сьогодні – вже відома художниця, картини якої вже побували у Прибалтиці та інших європейських країнах. Серед представлених робіт – різножанрові картини, написані різними матеріалами: і маслом на полотні, й акрилом. Та Ксенія – майстер креатива. Тому іноді для написання своїх картин вона використовує замість фарб каву або міцні алкогольні

напої. Така техніка отримала від Ксенії назву Дрінк-арт. Тож, роботи Ксенії викликали у відвідувачів справжнє здивування та захоплення. Багато хто висловлював бажання навчитися цій техніці. Тому у бібліотеці було організовано **ароматний майстер-клас від Ксенії Доброчинської**. В цей день відвідувачів бібліотеки здивував стійкий аромат кави, що доносився з зали мистецтвознавчої літератури. Саме там Ксенія Доброчинська провела майстер-клас з написання "кавових" картин.

Смакуючи ароматною кавою та ніжним печивом, учасники майстер-класу з захопленням виводили на папері квіти, пейзажі,

тварин. Результат перевершив всі очікування. Усі роботи вийшли чудовими. А намальовані тварини навіть були трішечки схожими на своїх хазяїв. Ми вдячні Ксенії за цікавий майстер-клас, а також всім, хто завітав до бібліотеки. Час плине, але учасники майстер-класу й досі з теплотою у серці згадують цю душевну зустріч та очікують на **нові майстер-класи**.

- **Експозиція творчих робіт студентів та працівників ЗНТУ «Чарівний світ бісеру»;**

- **«Весна іде, наповнена чудес... Христос Воскрес!»** - Великодній перегляд книг та творчих робіт співробітників ЗНТУ;
- **«Мене ізмалку люблять всі дерева...» (Л.Костенко)** – перегляд фоторобіт наукового співробітника ЗНТУ Аверченко Ірини;
- **«Шовкові фантазії»** - перегляд різножанрових робіт Оксани Златоверової, виконаних у техніці «вишивка стрічками». Майстриня з вишивки стрічками презентувала в залі мистецтвознавчої літератури колекцію робіт. До Запоріжжя приїхала з Криму навесні 2014-го і встигла приєднатися до обласного творчого об'єднання «Самоцвіти Запоріжжя». Щовкові стрічки у руках майстрині Оксани Златоверової перетворюються на витвори мистецтва. У колекції має близько 200 робіт. Каже, надихнулася ремеслом, переглядаючи світлини у мережі Інтернет. Об'ємні, рельєфні картини авторства Оксани Златоверової відомі у Нідерландах, Ізраїлі, Америці та Німеччині. Квітковим орнаментом популярними у народному мистецтві маками та волошками прикрашає не тільки полотна, а і скартертини, рушники, одяг, сумки, різні аксесуари. Мріє створити власну колекцію вишиванок, вишитих стрічками. Студенти ЗНТУ, майбутні психологи, зацікавилися рукоділлям, як можливістю емоційної розрядки. Серед прихильників творчості – переважно чоловіки. Оксана каже, що опанувати нескладний алгоритм під

силу будь-кому. Крім естетичного задоволення, це тренує уважність та посидючість.

Інформацію про цей захід можна знайти в Телекур'єрі від 26 травня 2017 року на телеканалі "Запоріжжя" (Філія ПАТ НСТУ «Запорізька регіональна дирекція»).

Експозиція вишитих стрічками картин надихнула відвідувачів на творчість. Тому у бібліотеці відбувся **ще один майстер-клас – з вишивки стрічками**, який провела майстриня Оксана Златоверова. Вишивка стрічками знову стає модною тенденцією в наш час. Нею можна прикрасити повсякденний та святковий одяг, головні убори, подушки і шкатулки, сумки та рукавички або вишити оригінальну картину. Тож були й відвідувачі, які зацікавилися оволодінням цією технікою.

- **«Чарівний шепіт квітів»** - перегляд квітів, вишитих стрічками запорізькою майстринею Наталією Джуринською. Ніжні квіти неймовірної краси та святкові листівки викликали захоплення та здивування відвідувачів.

- **«Україна – Японія: діалог культур»** - перегляд творчих робіт до Року Японії в Україні;
- **«Ти знову кличеш, Хортице, мене»** (В.Коваль) – фотоекспозиція ст. лаборанта Кафедри ОТЗВ Костюка О.М.
- **Перегляд виробів з плетеної лози** **Бабенко Наталії** та інші.

Ідея створення новорічної фотозони – інновація для абонементу художньої літератури, яка сподобалася багатьом користувачам. Бажаючі мали можливість сфотографуватися біля святкових дерев, скориставшись, за бажанням, аксесуарами для фотосесії. Деревя, прикрашені новорічною мішурою та іграшками, зробленими власноруч відвідувачами бібліотеки та її співробітниками, створили справжній святковий настрій, надихнули відвідувачів на власну творчість.

Усі культурно-масові заходи, що були організовані та про-ведені абонементом художньої літератури у звітному році, користувалися великим попитом серед користувачів. Це, безумовно, сприяло підвищенню іміджу бібліотеки, а відповідно – й університету в цілому.

ВИСНОВКИ

Приємно зазначити, що процес запровадження інновацій працівниками абонементу художньої літератури приносить певні результати. Це, насамперед, стосується: росту компетенції бібліотекарів; тісної взаємодії з структурними підрозділами ЗНТУ; оперативності та якості надання інформаційних послуг; тісної співпраці з кафедрами та науковцями університету.

Відкриття в залі мистецтвознавчої літератури території творчості «Радість натхнення – для всіх!» сприяє розвитку творчо обдарованих користувачів різного віку та здібностей, які потребують допомоги у пошуках творчого самовираження, прагнуть показати свої роботи, поспілкуватися за інтересами.

Співробітники відділу прагнуть і в подальшому якнайкраще зацікавлювати сучасного студента і читача взагалі, гармонійно поєднуючи традиційні та інноваційні форми і методи бібліотечної діяльності.